

Jelenia Góra, 27.05.2021 r.

dr hab. Piotr Gryszel, prof. UEW
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Katedra Marketingu i Zarządzania Gospodarką Turystyczną
ul. Nowowiejska 3, 58-500 Jelenia Góra
e-mail: piotr.gryszel@ue.wroc.pl

Wydział Zarządzania P.Cz.
Sekretariat

Wpł. dn. ...02.06.2021

Łonek

Recenzja rozprawy doktorskiej

mgr Barbary Majewskiej

pt. Zarządzanie turystyką zrównoważoną w gminach Jury Krakowsko-Częstochowskiej

napisanej pod kierunkiem

**prof. dr hab. inż. Jerzego Szkutnika (promotor) i dr inż. Agnieszki Widawskiej-Stanis
(promotor pomocniczy).**

1. Wstępna opinia

Od lat 70. XX wieku prowadzone są liczne badania odnoszące się do problemu nadmiernej eksploatacji zasobów naturalnych i warunków zrównoważonego rozwoju. Określa się je wspólną nazwą nauk o zrównoważonym rozwoju (ang. *sustainable science*). Równie często bada się problematykę zrównoważonego rozwoju turystyki. Jest to o tyle istotne, że w wyniku wzrostu zamożności społeczeństwa oraz znaczącego rozwoju jego mobilności, ruch turystyczny ciągle rośnie. W wielu regionach problemem staje się nadmierna liczba turystów i związany z tym niekontrolowany rozwój infrastruktury turystycznej, powiązany z przekształcaniem przestrzeni na potrzeby ruchu turystycznego. Bardzo często zmiany te mają nieodwracalne skutki społeczne, ekonomiczne i przede wszystkim przyrodnicze. Te i inne problemy opisano w bogatej literaturze przedmiotu będącej wynikiem wielorakich badań naukowych. Tym samym rozprawa doktorska mgr Barbary Majewskiej dotyczy zagadnień dobrze już poznanych. Należy jednak zaznaczyć, że problematyka zrównoważonego rozwoju jest na tyle szeroka, że każdy badacz może w niej znaleźć pewne luki i prowadzić własne badania naukowe. W odniesieniu do Jury Krakowsko-Częstochowskiej i zrównoważonego rozwoju turystyki na jej obszarze liczba publikacji naukowych nie jest zadowalająca. Zatem podjęty przez Doktorantkę temat jest aktualny i istotny dla teorii nauk ekonomicznych, a praca wypełnia lukę badawczą. Samą ideę podjęcia badań dotyczących tej tematyki oceniam pozytywnie.

Łonek

2. Problematyka rozprawy doktorskiej

Podjęta problematyka zrównoważonego rozwoju jest częściej domeną badań z zakresu nauk o ekonomii i finansach. Jednak zarządzanie turystyką zrównoważoną na określonym obszarze w pełni wpisuje się w zakres dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości.

Dorobek naukowy w tym zakresie jest bardzo duży i znaczący, a zagadnienia dotyczące rozwoju zrównoważonego mają charakter interdyscyplinarny, w związku z czym omawiane są w ramach szeregu dziedzin naukowych. Koncepcja rozwoju zrównoważonego, w odniesieniu do turystyki, pojawiła się w światowej literaturze ponad 30 lat temu. Jednak analiza dorobku polskich i zagranicznych autorów w omawianym zakresie pozwala dostrzec, że prezentują oni głównie pożądane kierunki działań i raczej nie wskazują konkretnych sposobów implementacji zasad rozwoju zrównoważonego do turystyki. Sygnalizują złożoność problemu i nie wyczerpują do końca tematu.

Obserwowany wzrost wielkości ruchu turystycznego oraz jego umasowienie poza skutkami pozytywnymi, przyczyniają się do degradacji środowiska przyrodniczego oraz społeczno-kulturowego w regionach recepcji ruchu turystycznego. Powoduje to, że coraz częściej dostrzega się konieczność przeciwdziałania negatywnym następstwom zwiększającego się ruchu turystycznego, szczególnie na terenach, gdzie następuje jego czasowa i przestrzenna kumulacja. Tam gdzie ruch turystyczny ma już charakter masowy bardzo trudno jest wdrażać idee zrównoważonego rozwoju turystyki. Natomiast odpowiednie zarządzanie turystyką z wykorzystaniem zasad zrównoważonego rozwoju może być szansą dla regionów, w których ruch turystycznym nie ma jeszcze charakteru masowego. Takim regionem jest Jura Krakowsko-Częstochowska, którą za swój obszar badawczy wybrała mgr Barbara Majewska. Te i inne czynniki powodują, że podjęty przez Doktorantkę temat zarządzania turystyką zrównoważoną jest szczególnie aktualny i może być kontynuowany w dalszych badaniach naukowych.

3. Ocena metodyki badawczej

Recenzowana praca doktorska wpisuje się w główny nurt badań ekonomii zrównoważonego rozwoju nazywanej także zieloną ekonomią. Na tym gruncie Autorka postawiła dwa problemy badawcze:

- 1) Czy w gminach Jury Krakowsko-Częstochowskiej realizowana jest koncepcja turystyki zrównoważonej?
- 2) Jakie znaczenie dla zrównoważonego rozwoju turystyki w gminach Jury Krakowsko-Częstochowskiej ma sieciowa współpraca podmiotów turystycznych?

Głównym celem rozprawy było zbadanie przebiegu zarządzania turystyką zrównoważoną w gminach Jury Krakowsko-Częstochowskiej (s.5). Dodatkowo Doktorantka sformułowała pięć celów szczegółowych, które konsekwentnie próbowała realizować w pracy.

Po lekturze rozprawy, należy stwierdzić, że **zakładany cel główny oraz cele szczegółowe zostały osiągnięte** przez Doktorantkę.

Autorka postawiła hipotezę główną twierdząc, że gminy Jury Krakowsko-Częstochowskiej realizują strategie obejmujące zasady turystyki zrównoważonej oraz pięć hipotez cząstkowych co jest typowe dla tego typu badań. Hipotezę główną oraz wszystkie hipotezy cząstkowe zweryfikowano w trakcie badań pozytywnie.

Realizacja postawionych celów badawczych oraz weryfikacja hipotez była możliwa dzięki różnorodnym badaniom własnym Doktorantki. Zastosowane metody i techniki badawcze wskazano we wstępie i na stronie 131 pracy. Są to raczej metody jakościowe, które można je uznać za klasyczne. Autorka unikała badań ilościowych, szczególnie tych opartych na wnioskowaniu statystycznym. Trendem w naukach społecznych jest obecnie weryfikacja hipotez za pomocą testów statystycznych. Trend nie oznacza jednak bezwzględnej konieczności.

Główną techniką badawczą był wywiad ekspercki przeprowadzony z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, Związku Gmin Jurajskich oraz 24 urzędów gmin z badanego obszaru. W przeprowadzonych wywiadach eksperckich należy wskazać następujące niedociągnięcia i błędy metodologiczne:

1. Autorka nie wskazała z kim były przeprowadzane wywiady. Inaczej na pytania odpowiada urzędnik niższego szczebla a inaczej przedstawiciel kadry kierowniczej.
2. Doktorantka nie wskazała wyraźnie czy wywiady przeprowadzała osobiście. Z kontekstu wypowiedzi wynika, że raczej kwestionariusze wywiadu (szczególnie w pierwszej części) były rozsyłane i respondenci wypełniali je samodzielnie. Jeżeli tak było rzeczywiście to nie powinna dziwić tak mała zwrotność odpowiedzi. Zastosowane w pierwszym kwestionariuszu pytania otwarte były zbyt ogólne i wymagały bardzo rozbudowanych odpowiedzi. Było to widoczne w cytowanych odpowiedziach pracownika Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego. Odpowiedź na tak postawione pytania wymagała od respondenta poświęcenia temu zadaniu dużej ilości czasu i zaangażowania w sformułowaniu odpowiedzi pisemnych. Jeżeli weźmiemy pod uwagę, że większość pytań otwartych wymagających wpisania jednego słowa lub zdania w klasycznym badaniu ankietowym pozostaje bez odpowiedzi respondenta to stosowanie tak rozbudowanych pytań tym bardziej zniechęca do udzielania odpowiedzi. Lepszym

rozwiązaniem byłoby nagranie wywiadu i samodzielne przepisanie udzielonych odpowiedzi.

3. Zapewne przyczyna opisana w punkcie 2 spowodowała, że Autorka nie uzyskała odpowiedzi z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego co spowodowało, że odpowiedzi dwóch kluczowych dla zarządzania turystyką zrównoważoną na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej interesariuszy nie można było porównać. Należy to uznać za porażkę badawczą.
4. Autorka opisuje działalność Lokalnych Grup Działania (LGD) nie przeprowadzając z ich przedstawicielami wywiadów eksperckich. A to przecież ich działania na najniższym szczeblu mają istotny wpływ na zarządzanie turystyką.
5. Podobnie zabrakło wywiadów eksperckich przeprowadzonych w dwóch Regionalnych Organizacjach Turystycznych – Małopolskiej i Śląskiej ROT.
6. Zarządzanie turystyką zrównoważoną w dużej mierze zależy od postawy przedsiębiorców turystycznych i ich przekonania do idei zrównoważonego rozwoju. Dlatego uważam, że ta grupa respondentów również powinna być objęta badaniem.

Doktorantka dokonała również szerokiej analizy różnego rodzaju dokumentów strategicznych wyszukując w nich zapisy dotyczące turystyki zrównoważonej. Analiza ta jest działaniem cennym naukowo jednak jej efekt byłby znacznie lepszy gdyby Autorka dokonała oceny stopnia realizacji zapisów, celów i zadań określonych w tych dokumentach. A tak mamy tylko deklarację jakiegoś działania lub postawy a nie wiadomo, czy deklaracje te są chociażby częściowo realizowane. Sama Autorka stwierdza, że większość gmin nie prowadzi monitoringu realizacji zapisów z dokumentów strategicznych. Takiego monitoringu powinna zatem dokonać Doktorantka.

W konkluzji tej części recenzji można stwierdzić, że mimo wielu niedociągnięć metodologicznych Doktorantka wykazała się dostateczną znajomością prowadzenia badań naukowych i dokonała weryfikacji hipotez badawczych za pomocą metody dedukcji.

4. Struktura rozprawy

Recenzowana rozprawa doktorska to 303 strony sformatowanego maszynopisu podzielonego na pięć rozdziałów ułożonych logicznie. Trzy pierwsze rozdziały to rozważania teoretyczne poświęcone koncepcji zrównoważonego rozwoju, współpracy podmiotów rynku turystycznego oraz produktom sieciowym – łącznie 117 stron. W rozdziałach czwartym i piątym Autorka prezentuje wyniki swych badań – wywiadów eksperckich i kwerendy dokumentów strategicznych dotyczących Jury Krakowsko-Częstochowskiej – łącznie 145 stron. Pozostałe

części pracy to wstęp, podsumowanie, spisy literatury, rysunków, wykresów (*czym różni się wykres od rysunku?*), tabel, załączniki i streszczenie w języku angielskim – 41 stron.

Struktura pracy jest tradycyjna i odpowiednia dla tego typu opracowania. Poczynając od ogólnej części teoretycznej, poprzez uszczegółowienie teorii do części empirycznej i wniosków. Zbyt mało miejsca poświęcono opisowi metodologii prowadzonych badań czego konsekwencją są zarzuty sformułowane w części trzeciej recenzji. Rozprawa ma charakter teoretyczno-empiryczny. Część teoretyczna stanowi 39% całości, część empiryczna 48% całości, a pozostałe 13% to wstęp, zakończenie, wykazy oraz załączniki. Pozytywną cechą przedstawionej rozprawy doktorskiej jest przewaga części empirycznej nad teoretyczną.

5. Wykorzystane pozycje literaturowe

Do przygotowania pracy Doktorantka wykorzystowała 209 pozycji źródłowych, w tym 13 pozycji literatury zagranicznej, 10 dokumentów zagranicznych, 19 dokumentów w języku polskim i 2 akty prawne. Dodatkowo wykorzystano 17 źródeł internetowych. W pracy wykorzystano różnorodne źródła – pozycje książkowe, artykuły z czasopism naukowych, strategie, dokumenty wewnętrzne oraz akty prawne. Na pochwałę zasługuje również rozsądne korzystanie przez Autorkę z zasobów internetowych. Netografia nie dominuje nad klasyczną bibliografią. Wykorzystane pozycje literaturowe są aktualne i ukazują najnowsze trendy badawcze – 44 pozycje literatury opublikowano w latach 2015-2020, a pozycje sprzed 2000 roku cytowane są stosunkowo rzadko – głównie są to pozycje uważane za klasyczne.

Autorka korzystała przeważnie z dorobku polskich autorów i nie dała ponieść się ogólnie panującej modzie cytowania głównie autorów zagranicznych z pominięciem krajowego dorobku naukowego. Jednak biorąc pod uwagę, że literatura z zakresu zrównoważonego rozwoju, zarówno krajowa jak i zagraniczna, jest bardzo bogata, światowy dorobek naukowy w tej dziedzinie powinien być nieco bardziej wyeksponowany w części teoretycznej pracy.

6. Szczegółowa ocena merytoryczna poszczególnych części rozprawy

Jak zaznaczyłem we wstępie do recenzji, ideę podjęcia badań na temat zarządzania turystyką zrównoważoną oceniam pozytywnie. W ostatnich dwóch dekadach obserwowano dynamiczny rozwój gospodarki turystycznej i wzrost ruchu turystycznego. Ta gałąź gospodarki sprawiała wrażenie bardzo odpornej na kryzysy ekonomiczne i problemem stawał się nadmierny ruch turystyczny określany mianem *overtourismu*. Wielu badaczy zastanawiało się też do jakiego momentu rozwój turystyki można określać mianem zrównoważonego. Kiedy przekraczany jest punkt krytyczny i turystyka zaczyna wywierać więcej skutków negatywnych niż

pozytywnych. Czytając pracę mgr Barbary Majewskiej próbowałem odnaleźć odpowiedź na te i inne pytania. Nie zawsze mi się to udawało. Dlatego warto poczynić pewne szczegółowe zastrzeżenia odnośnie pracy. Część z nich może być dyskusyjna, ale mam nadzieję, że te uwagi pomogą Doktorantce odpowiednio ukierunkować swoje przyszłe badania i dopracować warsztat badawczy.

Wstęp do recenzowanej pracy doktorskiej zawiera wszystkie istotne elementy, w tym uzasadnienie wyboru tematyki pracy, założenia metodyczne (cele, hipotezy, problemy badawcze) oraz opis struktury pracy i główne wykorzystane źródła. Mało fortunne wydaje się sformułowanie celu głównego pracy – *zbadanie przebiegu zarządzania turystyką zrównoważoną*. Samo zbadanie raczej nie wystarczy. Bardziej właściwa byłaby *ocena zarządzania turystyką zrównoważoną*.

W rozdziale pierwszym Autorka omówiła koncepcję zrównoważonego rozwoju turystyki, jego genezę i istotę. Szczegółowo opisała ideę koncepcji turystyki zrównoważonej, przedstawiła jej filary, wytyczne zarządzania i działania prowadzone przez podmioty rynku turystycznego. Cały rozdział pierwszy to 37 stron tekstu uzupełnionego siedmioma rysunkami i tabelą. Wywód jest logiczny, oparty na szerokim zestawie pozycji literaturowych. Szkoda, że Autorka pominęła omawiany i dyskutowany od około 10 lat, przez niektórych badaczy, model *Sustainable and Responsible Tourism* łączący ideę zrównoważonego rozwoju ze społeczną odpowiedzialnością.

Rozdział drugi poświęcony jest współpracy podmiotów rynku turystycznego w zakresie zarządzania turystyką zrównoważoną. Autorka opisuje działalność Regionalnych i Lokalnych Organizacji Turystycznych, przedstawia schemat współpracy interesariuszy turystyki zrównoważonej. Na stronie 78 szeroko cytuje spostrzeżenia M. Miki na temat naukowej użyteczności koncepcji turystyki zrównoważonej. W świetle przedstawionego tu wywodu rodzi się pytanie: *Czy możliwe jest praktyczne wdrożenie modelowej koncepcji zrównoważonego rozwoju turystyki na konkretnym obszarze?* W punkcie 2.4 natomiast Autorka omawia specyfikę zarządzania turystyką na obszarach chronionych. W tym miejscu można zastanowić się na ile obszary chronione przyczyniają się do podniesienia atrakcyjności turystycznej, a na ile przeszkadzają w jej rozwoju? Gdzie znajduje się punkt równowagi tak istotny w zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju? Rozdział drugi to 38 stron interesujących rozważań teoretycznych, które kontynuowane są w rozdziale trzecim.

W tej części pracy omówiona jest charakterystyka produktu turystycznego oraz współpracy sieciowej. Na stronie 91 przytoczona jest klasyfikacja atrakcji turystycznych zaproponowana przez Polską Organizację Turystyczną. Nie jest to podział rozłączny i brak mu swoistej logiki.

Autorka przytacza go bez żadnego komentarza. Dalej rozważania kierują się w stronę produktów sieciowych. Autorka pisze o sieciach otwartych (s.101) nie podając ich przykładów, omawia produkty sieciowe i zintegrowane produkty sieciowe nie wykazując różnicy między nimi a produktami regionu. A przecież o regionalnych produktach turystycznych napisano znacznie więcej niż o produktach sieciowych. Dalej w punkcie 3.3. opisane jest kreowanie marki turystycznej. Tu też pojawia się wątpliwość: co to jest marka turystyczna i czy można tworzyć markowe produkty turystyczne? Czy o markowym charakterze produktu decydują konsumenci, czy wytwórcy? Ostatnia część rozdziału trzeciego poświęcona jest innowacjom w turystyce.

Od rozdziału czwartego rozpoczyna się część empiryczna pracy. Autorka syntetycznie opisuje potencjał turystyczny Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Zbyt mało miejsca poświęca natomiast szczegółowemu przedstawieniu metodologii przeprowadzonych badań własnych o czym wspomniano już wyżej. Dokładny opis zapisów dotyczących zrównoważonego rozwoju w różnego rodzaju dokumentach strategicznych nie jest powiązany z oceną ich realizacji. Autorka przytacza deklaracje i nie wskazuje, czy zostały one zrealizowane. W tej części pracy pojawiają się również obszerne cytowania wypowiedzi z wywiadu przeprowadzonego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego. Można odnieść wrażenie, że urzędnicy kojarzą turystykę zrównoważoną głównie z ekoturystyką (s.170). Kolejnym podmiotem, w którym przeprowadzono wywiad ekspercki był Związek Gmin Jurajskich. Tu również pojawiają się obszerne cytowania wypowiedzi z komentarzami Autorki. W podsumowaniu rozdziału zabrakło syntetycznego porównania wypowiedzi przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego i Związku Gmin Jurajskich.

W rozdziale piątym odnajdujemy diagnozę stanu zarządzania turystyką w jurajskich gminach (pkt. 5.1). Pierwsza część tej diagnozy to wielkość i struktura ruchu turystycznego w gminach Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Na stronach 202-203 Doktorantka stwierdza, że *w obliczu pandemii Covid-19 jesteśmy świadkami zmieniających się trendów w turystyce. Turyści poszukują obszarów mniej obleganych (język potoczny przyp. recenzenta) przez innych ludzi, co jest szansą rozwoju turystyki w gminach Jury*. Nie zastanawia się, czy taki trend nie jest trendem chwilowym i po zakończeniu pandemii znów nie ulegnie zmianie.

Punkt 5.2 przedstawia wyniki badań przeprowadzonych w gminach. Należy zaznaczyć, że ocena atrakcyjności turystycznej jest subiektywną samooceną osób udzielających odpowiedzi, która nie jest poparta żadną miarą atrakcyjności turystycznej opartej na danych statystycznych. Ciekawym podsumowaniem prowadzonych przez Autorkę rozważań są ilustracje w postaci chmury słów. Jest to nowe rozwiązanie graficzne zyskujące coraz większą popularność wśród badaczy.

Rozdział piąty kończy zbudowany przez Doktorantkę model zarządzania turystyką zrównoważoną na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej. Jest to bardzo cenna i przemyślana koncepcja stanowiąca podsumowanie całości rozważań prowadzonych w pracy. Model jest czytelny ale w przyszłości należałoby go opisać bardziej szczegółowo. Pozostaje tylko życzyć sobie aby model ten został wdrożony w praktyce.

Całość pracy kończy obszerne posumowanie, w którym Doktorantka wskazuje zweryfikowane hipotezy, zrealizowane cele badawcze oraz uwypukla najważniejsze wnioski. Jednak nie wszystkie przedstawione wnioski wynikają z przeprowadzonych badań.

7. Ocena formalna i językowa pracy

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska jest staranna i estetyczna pod względem edytorskim. Doktorantka używa referencji w postaci klasycznych przypisów dolnych. Stosując kolorowe rysunki należy jednak pamiętać o ich czytelności. Nie zaleca się używania ciemnego tła jeżeli czcionka jest czarna (np. rys. 2.3, 3.1, 3.3, 3.5). W takim przypadku należałoby użyć czcionki białej lub jasnego tła. Podobnie przedstawianie zbyt dużej ilości informacji na rysunku pajączynowym powoduje, że jest on nieczytelny (np. rys. 5.9).

Pani mgr Barbara Majewska posługuje się dobrym językiem naukowym, ale nie ustrzegła się kilku potknięć, np.:

- zamiast Województwo Śląskie i Małopolskie powinno być województwo śląskie i małopolskie bo to przymiotniki (s. 148),
- wywiadu nie można przeprowadzić z gminą tylko z przedstawicielem gminy (s. 11 i 199),
- wskaźnik stoi na wysokim poziomie, atrakcyjność stoi na wysokim poziomie – określenie potoczne (s. 202, 205),
- Jurajska Organizacja Turystyczna została zawieszona – raczej jej działalność została zawieszona (s. 183),
- przy cytowanych fragmentach nie należy używać cudzysłowu – sam przypis wystarczy (s. 75),
- czy środowisko przyrodnicze to jedna z czterech grup interesariuszy? (s. 75).

Mimo przedstawionych uwag, pod względem redakcyjnym i lingwistycznym, a także w zakresie stosowania poprawnych zasad dla odsyłaczy bibliograficznych, pracę oceniam wysoko.

8. Pytania problemowe

Po lekturze rozprawy doktorskiej mam do Autorki następujące pytania szczegółowe:

- 1) Jaka jest różnica pomiędzy turystyką zrównoważoną a turystyką odpowiedzialną?
- 2) Czy zna Pani region turystyczny, w którym udało się wprowadzić kompleksowe zarządzanie turystyką zrównoważoną?

9. Konkluzja końcowa

Mimo zamieszczonych w recenzji krytycznych uwag i sugestii uważam, że przedłożona mi do recenzji praca doktorska spełnia ustawowe kryteria wymienione w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789 z późniejszymi zmianami) tj.:

- stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, jakim jest zarządzanie turystyką zrównoważoną w gminach Jury Krakowsko-Częstochowskiej,
- prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną Kandydatki w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości,
- potwierdza dostateczną umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej przez Doktorantkę.

Do najważniejszych walorów pracy należy zaliczyć:

- aktualność podjętego problemu badawczego, czym wypełniono lukę badawczą w odniesieniu do Jury Krakowsko-Częstochowskiej,
- jasny i klarowny wywód naukowy, poparty odpowiednimi argumentami,
- odpowiedni język przekazu,
- umiejętność formułowania samodzielnych wniosków.

Podsumowując stwierdzam, że rozprawa doktorska mgr Barbary Majewskiej pt. *Zarządzanie turystyką zrównoważoną w gminach Jury Krakowsko-Częstochowskiej* spełnia ustawowe warunki stawiane pracom doktorskim i wnoszę do Rady Dyscypliny Naukowej Nauki o Zarządzaniu i Jakości Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej o jej dopuszczenie do dalszego procedowania oraz do publicznej obrony.

